

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FIRST SEMESTER

Subject: Risk Society and disaster management (SOCMJE-101)

Date: 23/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Explain the concept of Risk Society by Ulrich Beck .
- 2) Explain the concept of Social Ecology and how is it important to apply in society
- 3) What are the conservation measures we can take to reduce degradation of the environment?
- 4) What do you understand by ecological crisis and what is its type
- 5) Explain the concept of small is beautiful by E. F. Schumacher
- 6) Explain the relationship between Society and Environment

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Write the Gandhian approach to development.
- 2) What are the various types of environmental degradation?
- 3) What is the role of Civil society in dealing with environment protection?
- 4) Write the feminist approach in relation to environment
- 5) Write a short note on Sustainable development goal 2015.
- 6) What do you mean by Appropriate Technology?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) उलरिच बेक यांच्या 'जोखीम समाज' या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण द्या.
- २) सामाजिक पर्यावरणशास्त्र' या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा आणि ते समाजात कसे महत्त्वपूर्ण आहे हे स्पष्ट करा.
- ३) पर्यावरणाच्या न्हासास कमी करण्यासाठी आपण कोणती संरक्षणात्मक उपाययोजना करू शकतो?
- ४) पर्यावरणीय संकट म्हणजे काय आणि त्याचे प्रकार कोणते आहेत?
- ५) ई. एफ. शुमाचर यांच्या 'स्मॉल इज ब्यूटीफुल' या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण करा.
- ६) समाज आणि पर्यावरण यांच्यातील नात्याचे स्पष्टीकरण करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) विकासाच्या संदर्भात गांधीवादी दृष्टिकोन लिहा.
- २) पर्यावरणीय न्हासाचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
- ३) पर्यावरण संरक्षणाच्या बाबतीत नागरी समाजाची भूमिका काय आहे?
- ४) पर्यावरणाच्या संदर्भात स्त्रीवादी दृष्टिकोन लिहा.
- ५) २०१५ च्या शाश्वत विकास उद्दिष्टांवर एक संक्षिप्त टीप लिहा.
- ६) योग्य तंत्रज्ञान म्हणजे काय?